

Protocol indicatieadvisering hulp bij het huishouden gemeente Voerendaal 2018

VOORWOORD

Bij de invoering van de Wmo in 2007 heeft de gemeente Voerendaal gebruik gemaakt van de door het CIZ opgestelde richtlijn voor het indiceren van huishoudelijke hulp. Per oktober 2013 heeft het college van B&W een herziene richtlijn voor de indicering van hulp bij het huishouden vastgesteld. Bij het ontwikkelen van deze richtlijn heeft de gemeente Voerendaal gebruik gemaakt van de richtlijn "Indicatieadvisering Hulp bij het huishouden" zoals deze is ontwikkeld door de MO-zaak in januari 2011 (tot januari 2011 CIZ MO), protocollen/richtlijnen indicatiestelling hulp bij het huishouden van andere (Parkstad)gemeenten en de eigen verordening Maatschappelijke ondersteuning met bijbehorende beleidsregels.

Op 1 januari 2015 is de Wmo2015 ingegaan. Dit is het moment geweest dat veel gemeenten hun indicatiebeleid ten aanzien van de Wmo hebben aangepast. Dit heeft in den lande tot een aantal rechtszaken geleid. De Centrale Raad van Beroep heeft op 18 mei 2016 drie richtinggevende uitspraken gedaan over huishoudelijke hulp onder de nieuwe Wmo2015. Een belangrijk punt uit die uitspraken is dat als de gemeente een andere richtlijn dan de CIZ-richtlijn hanteert, de door de gemeente gehanteerde normtijden voor een schoon en leefbaar huis moeten berusten op objectief en onafhankelijk onderzoek.

De gemeente Voerendaal heeft om die reden aan bureau HHM gevraagd om een onafhankelijk en objectief onderzoek uit te voeren naar het door ons gehanteerde protocol indicatieadvisering hulp bij het huishouden. Bureau HHM heeft in samenwerking met KPMG Plexus al meerdere objectieve en onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd naar het beleid en de bijbehorende normeringen van de hulp bij het huishouden. In die onderzoeken is gebruik gemaakt van experts, tijdmetingen bij huishoudelijke hulpen, en interviews met cliënten. Met behulp van de uitkomsten van die onderzoeken heeft HHM de normeringen van de gemeente Voerendaal getoetst.

Uit het onderzoek is gebleken dat de door de gemeente Voerendaal gehanteerde normtijden op onderdelen afwijken van de getoetste normtijden van HHM. Als gemeente hechten wij echter veel waarde aan een onderbouwd normenkader voor de huishoudelijke hulp. De gemeente Voerendaal heeft daarom besloten om de adviezen van Bureau HHM over te nemen in het protocol indicatieadvisering hulp bij het huishouden gemeente Voerendaal 2018, zodat onze tijdnormen voldoen aan de wettelijke vereisten, en voor eenieder inzichtelijk is hoe de omvang van de indicatie tot stand is gekomen.

Inhoudsopgave

VOORWOORD

INLEIDING

1. Uitgangspunten voor hulp bij het huishouden
 - 1.1 Beperkingen in het voeren van het huishouden
 - 1.2 De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk
 - 1.3 Huishoudelijke taken
 - 1.4 Aantoonbare beperkingen / revalidatie
 - 1.5 Planbare zorg
2. Algemene-, algemeen gebruikelijke- en voorliggende voorzieningen
 - 2.1 Algemene voorzieningen
 - 2.1.1 Maaltijdservice
 - 2.1.2 Boodschappendienst
 - 2.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen / inzet (technische) hulpmiddelen
 - 2.3 Voorliggende voorzieningen
 - 2.4 Particuliere huishoudelijke hulp
 - 2.5 Maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo
3. Gebruikelijke Zorg

- 3.1 Uitzonderingen voor gebruikelijke zorg
- 3.2 Zorgplicht voor gezonde kinderen
- 3.3 Bijdrage van kinderen aan het huishouden
- 3.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen levenssituaties

4. Normering huishoudelijke taken

Bijlagen

INLEIDING

Maatschappelijke ondersteuning

In artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (WMO2015) wordt maatschappelijke ondersteuning uitgelegd aan de hand van de volgende drie doelen:

1. Het bevorderen van sociale samenhang, de mantelzorg, het vrijwilligerswerk en de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente en daarnaast het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld;
2. Het bieden van opvang (maatschappelijke opvang, vrouwenopvang, beschermd wonen en verslavingszorg vallen hieronder);
3. Het ondersteunen van de participatie en zelfredzaamheid van personen met een beperking of met chronische, psychische of psychosociale problemen, indien mogelijk in de eigen leefomgeving.

Hulp bij het huishouden

Het bieden van hulp bij het huishouden kan onder de verantwoordelijkheid van de Wmo vallen op grond van het derde doel. De beoordeling hiervan vindt altijd plaats op basis van een onderzoek waar ten minste een gesprek en een gespreksrapportage deel van uitmaken. In dit onderzoek worden o.a. voorliggende wettelijke bepalingen en regelingen, eigen kracht, gebruikelijke hulp, mantelzorg, hulp uit het sociale netwerk, algemeen gebruikelijke zaken en beschikbare algemene voorzieningen betrokken.

Algemene voorziening vs maatwerkvoorziening

De gemeente is vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) verplicht om mensen die hulp nodig hebben bij het langer thuis wonen te ondersteunen. De ondersteuning kan plaatsvinden in de vorm van een algemene voorziening of een maatwerkvoorziening.

Een algemene voorziening is het aanbod van diensten of activiteiten dat, zonder uitgebreid voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de gebruikers, toegankelijk is en dat is gericht op maatschappelijke ondersteuning. Een algemene voorziening is snel, tijdelijk en voor iedereen beschikbaar op het moment dat hulp nodig is en kan, afhankelijk van de omstandigheden tot het vereiste maatwerk leiden. Als een algemene voorziening geen oplossing biedt, dan wordt de inzet van een maatwerkvoorziening beoordeeld. De algemene voorziening gaat altijd voor op de maatwerkvoorziening, tenzij uit het onderzoek is gebleken dat de persoon in kwestie op grond van het organiserend vermogen niet in staat is om van de algemene voorziening gebruik te maken.

Zorg in natura of persoonsgebonden budget

Zorg in natura (ZIN) voor hulp bij het huishouden

Als de burger een indicatie heeft voor een maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden', kan hij kiezen voor hulp bij het huishouden in de vorm van zorg in natura. De gemeente zorgt ervoor dat de zorg wordt geleverd door een van de gecontracteerde zorgaanbieders. De burger kan een vrije keuze maken in welke gecontracteerde zorgaanbieder zijn voorkeur heeft.

Persoonsgebonden budget (PGB) voor hulp bij het huishouden

Als de burger een indicatie heeft voor een maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden', kan hij ook kiezen voor hulp bij het huishouden in de vorm van een PGB. Hierbij ontvangt de burger een budget waarmee hij/zij zelf hulp kan inkopen. Dit budget wordt beheerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De SVB betaalt de door de budgethouder gecontracteerde zorgverlener rechtstreeks uit. Het grote voordeel hiervan is dat er een rechtstreekse werkgever-werknemer-relatie ontstaat waarbij de werkgever (lees: burger) bepaalt wat, waar en wanneer dient te gebeuren. De burger dient zelf de administratie bij te houden en verantwoording over het budget af te leggen.

De beoordeling voor hulp bij het huishouden in de vorm van zorg in natura of in een persoonsgebonden budget is volledig gelijk. Er wordt onderzoek verricht en aan de hand hiervan neemt het college een beslissing over het wel of niet toekennen van hulp bij het huishouden.

Bij toekenning van beide vormen van hulp bij het huishouden, bepaalt de gemeente de aard en de omvang (uitgedrukt in uren / minuten) van de hulp. Daarnaast wordt de geldigheidsduur van de indicatie bepaald aan de hand van de specifieke situatie van de burger. De maximale geldigheidsduur bedraagt 3 jaar.

1. Uitgangspunten voor hulp bij het huishouden

1.1 Beperkingen in het voeren van het huishouden

Als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden of wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden, kan hulp bij het huishouden als maatwerkvoorziening worden ingezet.

Dit kan gedeeltelijke of volledige overname zijn van huishoudelijke taken.

Indien van toepassing, kan dit ook de verzorging van gezonde, jonge gezinsleden bij uitval van ouders en/of verzorgers zijn.

Oorzaken van het (dreigende) disfunctioneren zijn een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem.

Het doel van hulp bij het huishouden kan zijn het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten, maar ook ondersteunen bij het organiseren van het huishouden.

Resultaat is dat de burger en zijn eventuele gezinsleden beschikken over een schoon en leefbaar huis.

1.2 De leefeenheid is primair zelf verantwoordelijk

Indien tot de leefeenheid, waarvan de burger deel van uitmaakt, één of meer huisgenoten behoren die beschikbaar en in staat zijn om het huishoudelijk werk te verrichten/over te nemen, komt men niet in aanmerking voor hulp bij het huishouden. Wij spreken dan van 'gebruikelijke zorg' (voor verdere uitwerking zie hoofdstuk 3).

Onder huisgenoot wordt verstaan 'een persoon die- ofwel op basis van een familieband, ofwel op basis van een bewuste keuze- één huishouden vormt/samen een gemeenschappelijke woning bewoont met de persoon die beperkingen ondervindt'.

Onder een leefeenheid wordt verstaan 'alle bewoners die een gemeenschappelijke woning bewonen met als doel een duurzaam huishouden te voeren'.

Onder duurzaam huishouden wordt verstaan 'alle huisgenoten met een gezamenlijke huisvesting, die samen bijdragen in de kosten van de huishouding danwel het op een andere wijze in elkaars verzorging voorzien'.

Om vast te stellen of iemand in de gemeente Voerendaal woonachtig is, volstaat doorgaans het raadplegen van de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA).

Uit onderzoek dient vastgesteld te worden waar de huisgenoot zijn duurzame huishouding voert.

1.3 Huishoudelijke taken

De verschillende onderdelen die vallen onder hulp bij het huishouden worden ingezet als er beperkingen bestaan bij het voeren van een huishouden of wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden. Het doel van de hulp bij het huishouden kan zijn het schoonhouden van het huis en/of het verrichten van de dagelijks voorkomende huishoudelijke activiteiten. Maar ook het ondersteunen bij het organiseren van het huishouden. Resultaat is dat de burger en zijn eventuele gezinsleden beschikken over een schoon en leefbaar huis (lees: woonkamer, slaapkamer(s), keuken, sanitair, hal). De verschillende onderdelen betreffen:

- Boodschappen doen
- Maaltijden bereiden
- Licht huishoudelijk werk
- Zwaar huishoudelijk werk
- Was- en strijkverzorging
- Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen
- Dagelijkse organisatie van het huishouden
- Advies, instructie en voorlichting

Onder het lichte- en zware huishoudelijke werk vallen de volgende activiteiten:

- Afnemen droog en nat
- Stofzuigen en dweilen
- Ramen (binnenshuis) wassen en gordijnen wassen
- Bed verschonen (incl. matras draaien)
- Keuken schoonmaken
- Sanitair schoonmaken
- Opruimen
- Afwassen en opruimen
- Was/strijkverzorging

In de (door de cliënt ondertekende en geretoureerde) gespreksrapportage en beschikking Wmo is opgenomen voor welke onderdelen (boodschappen doen, was/strijk, lichte huishoudelijke taken, zware

huishoudelijke taken, etc.) de maatwerkvoorziening wordt verstrekt en wat de omvang/hoogte van de indicatie is. De omvang van de indicatie is gebaseerd op de in hoofdstuk 4 van dit protocol vastgestelde tijdnormeringen per onderdeel.

In de tabellen 1 t/m 10 van dit protocol (zie achteraan) zijn voor alle verschillende onderdelen de betreffende activiteiten met de bijbehorende frequenties en normtijden opgenomen zoals die uit het objectieve en onafhankelijke onderzoek van HHM zijn voortgevloeid.

1.4 Aantoonbare beperkingen / revalidatie

Om in aanmerking te komen voor een voorziening in het kader van de Wmo, dient er sprake te zijn van aantoonbare beperkingen op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem die het noodzakelijk maken de burger te compenseren ten aanzien van onder andere het voeren van het huishouden. Vaststelling van deze beperkingen vindt plaats op objectieve wijze en kan ondersteund worden door een medische beoordeling.

Wanneer bepaalde aandoeningen die de oorzaak vormen voor de huishoudelijke beperkingen naar de mening van de arts nog behandelmogelijkheden biedt, kan in de regel geen hulp bij het huishouden worden geïndiceerd. Het gaat hierbij dan met name om medisch moeilijk objectiveerbare beperkingen en beperkingen ten gevolge van psychische problematiek. Hulp bij het huishouden kan in een dergelijke situatie anti-revaliderend werken. Dit moet worden vastgesteld door een medisch adviseur.

Echter, hulp bij het huishouden kan wél ingezet worden ter ondersteuning van een behandeling en/of revalidatie. De duur van de indicatie zal afhankelijk zijn van de duur van het behandel- of revalidatietraject.

1.5 Planbare zorg

Indien zorg vooraf planbaar is (bijv. wanneer de operatiedatum tijdig bekend is) en de hulp is ≤ 6 weken noodzakelijk, bestaat er geen indicatie voor hulp bij het huishouden. De aanvrager heeft voldoende tijd gehad om zelf tot een oplossing te komen voor de (tijdelijke) beperkingen in het voeren van het huishouden. Indien blijkt dat aanvrager zelf geen hulp heeft kunnen vinden en kan aantonen welke mogelijkheden hij/zij heeft onderzocht, kan alsnog een (tijdelijke) indicatie voor hulp bij het huishouden worden afgegeven.

Er kan ook een indicatie voor hulp bij het huishouden worden afgegeven wanneer onverwacht hulp noodzakelijk is en de zorg niet te plannen was. Dit kan ook voor een periode van ≤ 6 weken zijn.

2. Algemene-, algemeen gebruikelijke-, en voorliggende voorzieningen

In eerste instantie zal worden bekeken of de burger eigen oplossingen kan inzetten om zijn/haar beperkingen te compenseren. Indien dit het geval is, is compensatie door middel van een maatwerkvoorziening i.k.v. de Wmo niet noodzakelijk. Voorbeelden van eigen oplossingen zijn:

- Gebruikelijke zorg: tijdens het huisbezoek wordt beoordeeld of eventuele huisgeno(o)t(en) in staat is/zijn om het huishouden geheel/gedeeltelijk over te nemen (zie hoofdstuk 3).
- Mantelzorg: de eventuele mogelijkheid van inzet van kinderen, familie, kennissen, vrienden, buurtgenoten wordt tijdens het huisbezoek in kaart gebracht.
- Voorliggende veld: tijdens het huisbezoek wordt beoordeeld of er gebruik kan worden gemaakt van algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of voorliggende voorzieningen.

Oplossingen uit het voorliggende veld zijn per definitie geen maatwerkvoorzieningen en de Wmo-regels rond eigen bijdragen/eigen aandeel gelden niet.

Een oplossing/voorziening uit het voorliggende voorziening moet:

- daadwerkelijk beschikbaar zijn;
- door belanghebbende financieel gedragen kunnen worden;
- adequate compensatie bieden

Als dit niet het geval is, dan is er geen sprake van een algemene, algemeen gebruikelijke of voorliggende voorziening.

Niet relevant is of men gebruik wilt maken van een dergelijke oplossing. Het is in principe ook niet relevant welke kosten hieraan verbonden zijn, tenzij sprake zou kunnen zijn van een zogenaamd extreem laag inkomen dat door kosten (o.a. van voorliggende voorziening(en)) die zijn ontstaan uit ziekte of het probleem onder de bijstandsnorm uitkomt of dreigt uit te komen.

In sommige situaties kan zo nodig verwezen worden naar en/of overleg gepleegd worden met afdeling Sociale zaken (Kompas).

Het voorliggende veld kan worden onderverdeeld in diverse categorieën, die in de paragrafen 2.1, 2.2 en 2.3 verder worden toegelicht.

2.1 Algemene voorzieningen

Dergelijke voorzieningen zijn niet speciaal bedoeld voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten kan worden gebruikt. Te denken valt aan (niet limitatief):

- sociale alarmering;
- huiskamers wijksteunpunten;
- buurtteam;
- boodschappen bezorgservice of boodschappenbus;
- maaltijd bezorgservice;
- eetcafé in Zorgcentrum 't Brook;
- glazenwasser;
- hondenuitlaatservice;
- kinderopvang in al zijn verschijningsvormen (bijv. crèche, kinderdagverblijf, overblijven op school);
- voor- en naschoolse opvang;
- schoonmaken/onderhouden van algemene ruimtes bij een huurwoning;
- onafhankelijke cliëntondersteuning;
- algemeen maatschappelijk werk.

2.1.1 Maaltijdservice

Maaltijdservice is alleen een voorliggende voorziening indien de maaltijdservice daadwerkelijk beschikbaar is, door belanghebbende financieel gedragen kan worden en adequate compensatie biedt.

Indien belanghebbende gebruik kan maken van maaltijdservice, hoeft er geen hulp bij het huishouden te worden verstrekt voor het bereiden van maaltijden.

Bij de beoordeling of maaltijdservice compenserend is, moet naast bovenstaande punten rekening worden gehouden met een dieet of speciale voeding die voor belanghebbende noodzakelijk is en niet regulier verkrijgbaar is via de maaltijdservice. Tevens kan ook rekening worden gehouden met de wijze waarop belanghebbende het voedsel tot zich kan nemen (bijv. gepureerd) en of het eten op deze noodzakelijke wijze door de beschikbare maaltijdservice(s) aangeleverd kan worden.

Naast voorgenoemde redenen kan koken in uitzonderlijke situaties ook geïndiceerd worden wanneer bijvoorbeeld sprake is van jonge gezinnen met kinderen of in geval van terminaliteit.

Wanneer huisgenoten door onvoldoende kennis en vaardigheden niet in staat zijn om te koken, kan een tijdelijke indicatie worden afgegeven worden voor het aanleren hiervan. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies gestuurd. De geldigheidsduur hiervoor is afhankelijk van de situatie. Wanneer iemand de maaltijdservice niet kan betalen, kan in sommige situaties verwezen worden naar en/of overleg gepleegd worden met afdeling Sociale zaken (Kompas).

2.1.2 Boodschappendienst / Boodschappenbus

Boodschappendienst of de boodschappenbus is alleen een voorliggende voorziening indien de boodschappendienst / bus daadwerkelijk beschikbaar is, door belanghebbende financieel gedragen kan worden en adequate compensatie biedt.

Nagegaan dient te worden of belanghebbende (met hulp) in staat is om een boodschappenlijst op te stellen, telefonisch/ via internet een bestelling voor de noodzakelijke boodschappen te doen en om de boodschappen op te bergen.

2.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen / inzet (technische) hulpmiddelen

Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening waarover de aanvrager, gezien zijn individuele situatie, ook zonder zijn handicap of beperking, zou kunnen beschikken.

Een dergelijke voorziening moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- is niet speciaal bedoeld voor mensen met een handicap, zodat de voorziening ook op grote schaal door niet-gehandicapten wordt gebruikt, en
- is gewoon in een normale winkel te koop en niet speciaal in revalidatie-vakhandel of soortgelijke winkels, en
- is qua prijs niet (aanzienlijk) duurder dan vergelijkbare producten met hetzelfde doel.

Wat in een concrete situatie als algemeen gebruikelijk te beschouwen is, hangt af van de geldende maatschappelijke normen van het moment van de aanvraag.

De Centrale Raad heeft aangegeven dat als het gaat om vervanging van een voorziening die (nog lang) niet afgeschreven is én als het gaat om een persoon die een inkomen heeft dat door onvermijdbare kosten op grond van de handicap onder de bijstandsnorm komt, wellicht een uitzondering op dit principe gemaakt moet worden.

Onder algemeen gebruikelijke (technische) hulpmiddelen wordt onder andere gezien:

- (af)wasmachine;

- wasdroger;
- kreukvrije kleding;
- verhoging voor een wasmachine;
- menghendelkraan;
- stofzuiger / kruimelzuiger;
- swiffer;
- duster;
- wringer, etc.

Deze hulpmiddelen dienen uit oogpunt van een verantwoorde werkomstandigheden aanwezig te zijn voor de medewerker van de thuiszorgorganisatie.

Er kan geen indicatie voor een maatwerkvoorziening 'hulp bij het huishouden' afgegeven worden als de belemmeringen die de burger ervaart ten aanzien van zijn huishouden, opgelost kunnen worden met een (tweede) (technisch) hulpmiddel(en).

Daarnaast kunnen ook woonvoorzieningen zoals keukenaanpassingen, de aanschaf en het plaatsen van een verhoging voor een wasmachine of wasdroger of woningsanering voor een oplossing of vermindering van het ervaren problemen in het huishouden zorgen.

Als een (technisch) hulpmiddel niet aanwezig is of gerealiseerd kan worden, maar wel een adequate oplossing biedt of een belangrijke bijdrage aan een oplossing / vermindering van de belemmeringen, gaat dit voor op het inzetten van hulp bij het huishouden.

Hierbij kan geen rekening gehouden worden met persoonlijke opvattingen over de inzet van hulpmiddelen.

Als een cliënt aangeeft niet over de financiële middelen te beschikken voor aanschaf van (technische) hulpmiddelen, dan kan in sommige situaties zo nodig verwezen worden naar en/of overleg gepleegd worden met afdeling Sociale zaken (Kompas).

Ook kunnen sommige hulpmiddelen gefinancierd zijn/worden uit een andere betalingsregeling gericht op of aangepast aan de handicap van de burger (via de zorgverzekering of het UWV).

2.3 Voorliggende voorzieningen

De Wmo 2015 kent - in tegenstelling tot de Wmo 2007 - geen apart artikel op basis waarvan een voorziening kan worden afgewezen in geval een cliënt aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere wet (een zogenaamde voorliggende voorziening). De Wmo 2015 heeft daarentegen middels artikel 2.3.5 lid 5 bepaald dat de maatwerkvoorziening, voor zover daartoe aanleiding bestaat, wordt afgestemd op andere wetten. Dit betekent echter niet dat het college alsnog een maatwerkvoorziening moet verstrekken indien er voor de problematiek van cliënt aanspraak bestaat op een voorziening op grond van een andere wet. Ook onder de Wmo 2015 geldt dat wanneer iemand aanspraak kan maken op een voorziening op grond van een andere regeling, het college in het kader van de eigen kracht geen voorziening op grond van de Wmo hoeft te verstrekken. Het uitgangspunt is dan namelijk dat de cliënt op eigen kracht het probleem op kan lossen, namelijk door zijn aanspraak op grond van de andere regeling tot gelding te brengen.

De rol van het college is dan de cliënt te verwijzen naar deze andere regeling en de cliënt kan daarbij eventueel gesteund worden door (onafhankelijke) cliëntondersteuning.

Ook als de cliënt de vergoeding vanuit de voorliggende voorziening niet voldoende vindt, bestaat geen aanspraak op Wmo. Dan is het aan de cliënt om bezwaar te maken bij de instantie waar de voorziening van wordt ontvangen.

De afbakening met de Wet langdurige zorg (Wlz) is met artikel 2.3.5 lid 6 Wmo 2015 overigens wel expliciet geregeld. In geval er sprake is van een cliënt die een Wlz-verblijfsindicatie heeft, hoeft de gemeente geen maatwerkvoorziening te verstrekken.

Andere voorbeelden van voorliggende voorzieningen zijn:

- Wet op primair onderwijs;
- Wet op voortgezet onderwijs;
- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Jeugdwet;
- Participatiewet;
- Wet Inkomen en Arbeid (WIA);
- de Wet op Kinderopvang.

2.4 Particuliere huishoudelijke hulp

In de huidige tijd hebben veel mensen een particuliere huishoudelijke hulp. Dit wordt ingegeven door een veelvoud aan factoren, denk bijvoorbeeld aan tweeverdieners. De Wmo 2015 gaat in eerste instantie uit van de eigen verantwoordelijkheid en de eigen kracht van iedereen. Indien een persoon zijn probleem oplost/reeds opgelost heeft met een particuliere hulp, dan wordt geen maatwerkvoorziening vanuit de Wmo verstrekt.

Indien een cliënt reeds een particuliere hulp heeft, maar extra hulp wenst (vanuit de Wmo), dan dient de bruto zorgbehoefte van de cliënt worden bepaald in uren en minuten. Daarvan wordt de hoeveelheid uren particuliere hulp afgetrokken. Voor het aantal overblijvende uren kan een maatwerkvoorziening voor hulp bij het huishouden worden afgegeven.

Indien de particuliere hulp stopt (om welke reden dan ook) en de hulpvraag blijft bestaan, dan kan, indien de aanvrager daar de voorkeur aan geeft, alsnog een beroep gedaan worden op de Wmo.

2.5 Maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo

Indien tijdens de beoordeling is vastgesteld dat:

- bij de burger sprake is van aantoonbare beperkingen op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem die het noodzakelijk maken om hem/haar te compenseren ten aanzien van onder andere het voeren van het huishouden en;
- de burger geen of maar deels eigen oplossingen kan inzetten en;
- de burger niet of gedeeltelijk gebruik kan maken van aanwezige algemene voorzieningen, algemeen gebruikelijke voorzieningen en/of voorliggende voorzieningen;

kan een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo (in de vorm van hulp bij het huishouden) ingezet worden. De omvang van de hulp bij het huishouden wordt bepaald door de noodzakelijk over te nemen huishoudelijke werkzaamheden en de bijbehorende normtijden welke zijn vastgelegd in hoofdstuk 4.

3. Gebruikelijke Zorg

Gebruikelijke zorg is de normale, dagelijkse zorg die huisgenoten, partners of ouders en inwonende kinderen (> 18 jaar) geacht worden elkaar onderling te bieden, omdat ze als leefeenheid gemeenschappelijk een woning bewonen en op die grond een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het functioneren van het huishouden. Gebruikelijke zorg is ook alleen aan de orde als er een leefeenheid is die gemeenschappelijk een woning bewoont. Uitwonende kinderen vallen hier dus buiten.

Het principe van gebruikelijke zorg heeft een verplichtend karakter en hierbij wordt geen onderscheid gemaakt op basis van sekse, religie, cultuur, gezinssamenstelling, de wijze van inkomensverwerving, drukke werkzaamheden, lange werkweken of persoonlijke opvattingen over het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden. Indien tijdens de beoordeling van de aanvraag blijkt dat een huisgenoot de huishoudelijke taken deels of geheel kan uitvoeren/overnemen, dan komt de burger niet of slechts gedeeltelijk in aanmerking voor hulp bij het huishouden.

Is sprake van een latrelatie, dan zal de gemeente nagaan of en in hoeverre de partner bij kan dragen aan het huishouden op grond van zijn mantelzorgrelatie.

Niet gewend zijn of vaardigheden missen

Redenen als 'niet gewend zijn om' of 'geen huishoudelijk werk willen en/of kunnen verrichten' leiden niet tot een aanspraak op huishoudelijke hulp. In die situaties kan een tijdelijke indicatie worden afgegeven voor het aanleren van huishoudelijke taken. De taak wordt dan niet overgenomen maar via instructies aangeleerd/gestuurd. Ook studie en werkzaamheden vormen in principe geen reden om van gebruikelijke zorg af te zien. Immers, iedereen die werkt/studeert zal naast zijn werk/studie het huishouden moeten doen of hier eigen oplossingen voor moeten zoeken (bijv. inhuren particuliere hulp) zonder hiervoor een beroep te doen op de Wmo.

3.1 Uitzonderingen voor gebruikelijke zorg

In een aantal situaties waarbij er sprake is van een duurzaam huishouden mag wel worden afgeweken van het principe van 'gebruikelijke zorg':

Medisch geobjectiveerde aandoening

Als uit objectief onderzoek blijkt dat een huisgenoot aantoonbare beperkingen heeft op grond van een aandoening, beperking, handicap of probleem, waardoor redelijkerwijs de taken niet overgenomen kunnen worden, is 'gebruikelijke zorg' niet van toepassing.

Symptomen die zouden kunnen wijzen op overbelasting

Overbelasting kan worden veroorzaakt door een combinatie van symptomen van lichamelijke en/of psychische aard en wordt bepaald door in- en uitwendige factoren.

Met andere woorden; in exact dezelfde situatie zal de ene huisgenoot wel overbelast kunnen raken, terwijl een andere huisgenoot hier geen of minder last van heeft.

Het is daarom van belang zorgvuldig onderzoek te doen naar de verhouding tussen draagkracht (belastbaarheid) en draaglast (belasting) en symptomen die kunnen wijzen op overbelasting. Wanneer dreigende overbelasting wordt veroorzaakt door een combinatie van werk, gebruikelijke zorg en andere activiteiten dan werk en huishouden, gaan werk en gebruikelijke zorg voor. In veel gevallen wordt een medisch adviseur daarbij ingeschakeld ter beoordeling. In principe zal overname van huishoudelijke taken voor een korte duur zijn, te denken valt aan 3-6 maanden. In deze periode wordt de leefeenheid de gelegenheid gegeven de onderlinge taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen.

(Dreigende) overbelasting door het verlenen van persoonlijke/verpleegkundige zorg

Uit jurisprudentie blijkt dat in situaties waar sprake is van (dreigende) overbelasting als gevolg van het verlenen van persoonlijke en/of verpleegkundige zorg de aanvraag voor huishoudelijke hulp niet per definitie afgewezen kan worden.

Als een huisgenoot aangeeft dat er sprake is van (dreigende) overbelasting door de combinatie van (huishoudelijk) werk én de verzorging van een zieke huisgenoot, dienen deze klachten te worden geobjectiveerd. Het oordeel van een arts is hierbij noodzakelijk naast het horen van de huisgenoot.

Daarbij dienen onderstaande zaken onderzocht te worden:

- aard en intensiteit van de verleende zorg, tezamen met de medische problematiek van de burger;
- is er sprake van onplanbare zorg?
- worden meer uren persoonlijke/verpleegkundige zorg geleverd dan geïndiceerd (bieden van mantelzorg)?
- heeft huisgenoot mogelijk een (deel van) betaalbare baan opgezegd om persoonlijke/verpleegkundige zorg te verlenen?
- verhouding draaglast en draagkracht.

(Dreigende) overbelasting bij korte levensverwachting

In terminale situaties is overleg met de huisgenoten over wat draagbaar is zeer belangrijk. In deze situaties mag er soepeler worden omgegaan met het principe „gebruikelijke zorg“.

Is de levensverwachting van de burger minder dan 3 maanden, wat door de behandelend arts dient te worden bevestigd, vindt een soepelere beoordeling van gebruikelijke zorg plaats.

(Dreigende) overbelasting na overlijden ouder

Indien een burger aangeeft overbelast te zijn door de combinatie van werk en de verzorging van de inwonende kinderen vanwege het plotseling overlijden van de andere (inwonende) ouder, kan kortdurend huishoudelijke taken worden overgenomen.

Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden zodat de leefeenheid de gelegenheid gegeven wordt de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen of om andere (structurele) oplossingen te zoeken.

Voorkomen van crisis en ontwrichting bij verzorging en opvang van gezonde kinderen

Indien opvang van gezonde kinderen noodzakelijk is, heeft de inzet van voorliggende voorzieningen en/of mantelzorg een verplichtend karakter. Gebruik van voorliggende voorzieningen zoals voor- en naschoolse opvang, gastouderopvang, kinderopvang en crèche etc. is gangbaar tot en met 5 dagen per week.

Als deze niet beschikbaar zijn, niet adequaat zijn, niet financieel gedragen kunnen worden of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas en opvang van kinderen voor een korte periode mogelijk (niet structureel).

Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden, zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt een eigen (structurele) oplossing te vinden.

Ook hulp bij de verzorging van kinderen kan voor een periode van 3-6 maanden onder de noemer hulp bij het huishouden worden toegekend, zodat de ouder(s) de gelegenheid krijgt om hiervoor een eigen (structurele) oplossing te vinden.

Mate van leerbaarheid

Als van een huisgenoot, ongeacht leeftijd, in redelijkheid niet (meer) kan worden verondersteld dat een (deel van een) nieuwe huishoudelijke taak nog is te trainen en aan te leren, kan dit leiden tot een indicatie voor (gedeeltelijke) overname van een of meer huishoudelijke taken die anders tot de „gebruikelijke zorg“ zouden worden gerekend. Taken die wel nog te trainbaar zijn, dienen aangeleerd te worden.

Fysieke afwezigheid in verband met werk

Bij het bepalen van de beschikbaarheid van gebruikelijke zorg, houdt het college geen rekening met drukke werkzaamheden, lange werkweken of veel reistijd.

In het algemeen houdt het college alleen rekening met personen die vanwege hun werkzaamheden langdurig van huis zijn. Dit is bijvoorbeeld het geval bij internationaal vrachtwagenchauffeurs, medewerkers in de off-shore of mariniers. Het gaat namelijk te ver deze mensen te dwingen een andere baan of functie te zoeken. De afwezigheid dient echter wel te voldoen aan de volgende kenmerken:

- het is inherent aan het werk;
- heeft een verplichtend karakter;
- en is voor een aaneengesloten periode van tenminste 7 etmalen.

Indien iemands situatie voldoet aan bovenstaande kenmerken, is er in de periode van 7 etmalen of meer sprake van een eenpersoonshuishouden en kan geen gebruikelijke zorg worden geleverd.

N.B. Jurisprudentie is genuanceerder en gaat niet per definitie uit van de zeven etmalen. De CRvB noemt dat hierdoor ten onrechte wordt voorbij gegaan aan de vraag of de huisgenoot feitelijk kan voorzien in het verlenen van deze zorg. In de periode van afwezigheid is de huisgenoot niet in staat gebruikelijke zorg te leveren. Hierbij dient altijd de individuele situatie nauwkeurig onderzocht te worden. In de berekening van de omvang van de hulp dient deze huisgenoot niet te worden meegerekend.

3.2 Zorgplicht voor gezonde kinderen

Ouders hebben een zorgplicht voor hun kinderen. Zij dienen te zorgen voor de opvoeding van hun kinderen, het zorgen voor hun geestelijke en lichamelijke welzijn en het bevorderen van de ontwikkeling van hun persoonlijkheid als ook zorg bij kortdurende ziekte. Gebruikelijke zorg voor kinderen bevat in ieder geval de aanwezigheid van een verantwoordelijke ouder of derde persoon. De hoeveelheid zorg is afhankelijk van de leeftijd en ontwikkeling van het kind (zie de opsomming onder het kopje 'Zorgplicht voor gezonde kinderen').

Uitval van ouder(s) (bij echtscheiding)

Uitval van één ouder

Bij uitval van één van de ouders dient de andere ouder de zorg voor de kinderen over te nemen. Hierbij wordt van hen verwacht dat zij maximaal zoeken naar eigen oplossingen: zorgverlof, mantelzorg en andere voorliggende voorzieningen.

(Gedeeltelijke) uitval van beide ouders

Indien beide ouders (gedeeltelijk) uitvallen dient eerst worden nagegaan wat mantelzorgers of voorliggende en algemeen gebruikelijke voorzieningen (zoals voor- en naschoolse opvang, gastouderopvang, Zvw-zorg, Wlz-zorg, kinderopvang en crèche tot en met 5 dagen) kunnen opvangen. Als deze voorzieningen en/of mantelzorg niet beschikbaar zijn, niet adequaat zijn, niet financieel gedragen kunnen worden of uitgeput zijn, is inzet van hulp voor oppas, opvang en/of verzorging conform leeftijd en ontwikkeling van kinderen voor een korte periode mogelijk (bijv. in geval van overlijden of ernstig ziek worden van één van de ouders). Gedurende deze periode krijgen ouder(s) de gelegenheid om naar een eigen oplossing te zoeken of de taakverdeling aan de ontstane situatie aan te passen. Te denken valt aan een periode van 3-6 maanden.

Hetzelfde geldt voor uitval van de ouder in een één-oudergezin. Wanneer uitval naar verwachting meer dan 3 maanden gaat duren, moet naar een alternatieve oplossing buiten de Wmo worden gezocht.

Echtscheiding

De zorgplicht vervalt niet bij echtscheiding of beëindigen van de relatie.

Bij uitval van de verzorgende ouder moet onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheid van opvang van de kinderen door de niet thuiswonende ouder. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de eventueel door de rechtbank vastgelegde afspraken. Gedurende deze onderzoeksperiode, wanneer het kind bij de verzorgende -uitgevallen- ouder is, kan er een indicatie zijn voor opvang en/of verzorging.

Zorgplicht voor gezonde kinderen:

Kinderen van 0 tot en met 4 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- moeten volledig verzorgd worden; aan- en uitkleden, eten en wassen;
- zijn tot 4 jaar niet zindelijk;
- hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel- en vrijetijdsbesteding, hebben dit niet in verenigingsverband;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

Kinderen van 5 tot en met 11 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben toezicht nodig (en nog maar weinig hulp) bij hun persoonlijke verzorging;
- zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeel ook;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld 2x per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan;
- hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week.

Kinderen van 12 tot en met 17 jaar:

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden, kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden, kunnen vanaf 18 zelfstandig wonen;
- hebben geen hulp (en maar weinig toezicht) nodig bij hun persoonlijke verzorging;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, onbekend aantal keer per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding geen begeleiding nodig in het verkeer;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding.

3.3 Bijdrage van kinderen aan het huishouden

In geval de leefeenheid van de zorgvrager mede bestaat uit kinderen, dan wordt ervan uitgegaan dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd/ontwikkelingsfase en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding;
- Kinderen van 5 tot en met 12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand doen;
- Kinderen van 13 tot en met 17 jaar kunnen opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand doen, eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen;
- Huisgenoten van 18-23 jarige worden verondersteld een eenpersoonshuishouden te kunnen voeren. Het gaat hierbij om de volgende taken:
 - schoonhouden van sanitaire ruimte;
 - keuken en één kamer;
 - de was doen;
 - boodschappen doen;
 - maaltijd verzorgen;
 - afwassen en opruimen.Indien nodig kan opvang en/of opvang van jongere gezinsleden tot hun taken horen.
- Huisgenoten vanaf 23 jaar kunnen de huishoudelijke taken volledig overnemen (meerpersoonshuishouden voeren) wanneer de burger uitvalt.

3.4 Uitzonderingen bij bijzondere typen leefsituaties

Bij een aantal type leefsituaties wordt anders omgegaan met het begrip 'duurzaam huishouden', waardoor er mogelijk geen/bepoort sprake zal zijn van 'gebruikelijke zorg'.

Kamer huren bij burger

Als een burger een kamer verhuurt aan derden, wordt de huurder niet tot de leefeenheid gerekend. De huurder wordt in staat geacht de gehuurde ruimte(n) schoon te houden en een evenredige bijdrage te leveren aan de gezamenlijke ruimten.

Mochten er door de verhuurder afspraken zijn gemaakt over het schoonmaken van de gehuurde ruimte, kan de verantwoordelijkheid voor deze afspraken (mogelijk tegen betaling) niet afgewenteld worden op de Wmo op het moment de verhuurder niet meer in staat is deze afspraken zelf na te komen.

In de berekening van de omvang van de hulp bij het huishouden wordt het schoonmaken van de gehuurde ruimte(n) niet meegerekend.

Dit soort type bewoning moet door middel van kamercontract aangetoond kunnen worden. Tevens mag er aantoonbaar geen sprake zijn van het voeren van een gezamenlijke huishouding.

Een burger woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis, zonder hiermee een leefeenheid te vormen

Een burger woont zelfstandig, met meerdere mensen in één huis zonder hiermee een leefeenheid te vormen. Met andere woorden; de burger vormt geen duurzaam huishouden met de huisgenoten. In dergelijke situaties heeft men in ieder geval wel een eigen woon/slaapkamer en de overige ruimten worden in meer of mindere mate gemeenschappelijk gebruikt.

In de berekening van de omvang van hulp, wordt het schoonmaken van de eigen woonruimte(n) en slechts een evenredig deel van de gemeenschappelijke ruimten meegerekend.

Leef- en woongemeenschappen

Een burger woont zelfstandig met meerdere mensen in één gebouw én vormt hiermee wel een leefeenheid. Met andere woorden; burger vormt een duurzaam huishouden met de huisgenoten. Vrijwel alle leefgemeenschappen kennen een of meer gezamenlijke bindende factoren, meestal met een religieuze of spirituele inhoud.

Een voorbeeld hiervan zijn kloostergemeenschappen waarbij er sprake is van een leefeenheid, maar de taakverdeling zich niet leent voor overname.

In die situaties kan een burger hulp krijgen voor het schoonmaken van de eigen kamer en een evenredig deel van het schoonmaken van de gemeenschappelijke ruimten die vallen binnen het niveau van de sociale woningbouw. Bibliotheken, gebedsruimtes etc. vallen buiten het niveau van de sociale woningbouw en behoren daardoor tot de eigen verantwoordelijkheid van de gemeenschap.

4. Normering huishoudelijke taken

Voor de hulp bij het huishouden zijn normtijden ontwikkeld waarin voor elke huishoudelijke activiteit een bepaald aantal minuten per week is vastgelegd. Van deze normtijden mag worden afgeweken, mits dit voldoende gemotiveerd wordt.

Jurisprudentie en normtijden

Uit de jurisprudentie blijkt dat het college, bij bepaling van het aantal uren hulp bij het huishouden in beginsel gebruik mag maken van de in het gemeentelijk beleid vastgelegde normtijden. Een belangrijk punt uit die uitspraken is dat als de gemeente een andere richtlijn dan de CIZ-richtlijn hanteert, de door de gemeente gehanteerde normtijden voor een schoon en leefbaar huis moeten berusten op objectief en onafhankelijk onderzoek.

De gemeente Voerendaal heeft om die reden aan bureau HHM gevraagd om een onafhankelijk en objectief onderzoek uit te voeren naar het gehanteerde protocol indicatieadviesing hulp bij het huishouden. Bureau HHM heeft in samenwerking met KPMG Plexus al meerdere objectieve en onafhankelijke onderzoeken uitgevoerd naar het beleid en de bijbehorende normeringen van de hulp bij het huishouden. In die onderzoeken is gebruik gemaakt van experts, tijdmetingen bij huishoudelijke hulpen, en interviews met cliënten. Met behulp van de uitkomsten van die onderzoeken heeft HHM de normeringen van de gemeente Voerendaal getoetst. De in dit protocol gehanteerde normtijden sluiten 1-op-1 aan op de normtijden die HHM heeft vastgesteld.

In de gevallen waar geen normtijd beschikbaar is op basis van het onderzoek van HHM, omdat dit zeer uitzonderlijk voorkomt (bijvoorbeeld voor het bereiden van maaltijden), wordt gebruik gemaakt van de normtijd uit het CIZ-protocol.

Het college kan op grond van individuele omstandigheden tot een hogere indicatie kan komen.

Algemene uitgangspunten

Gemeente Voerendaal hanteert standaard normtijden waarbij rekening wordt gehouden met de volgende punten:

- uitgangspunt bij het indiceren vormt de in gebruik zijnde ruimtes. De normtijden zijn vastgesteld voor de volgende elementaire ruimtes:
 - woonkamer
 - keuken
 - badkamer
 - toilet
 - slaapvertrek(ken)
 - hal

- uitgegaan wordt van de maatstaf 'sociale woningbouw'. Het kunnen beschikken over een zeer grote woning (bijv. buitenhuis, villa, vrijstaande woning etc.) leidt niet tot verhoging van de normering daar het hier een persoonlijke keuze betreft;
- bij sommige huishoudelijke taken kan er rekening worden gehouden met de aanwezigheid van kinderen en/of overige volwassen personen in de leefeenheid;
- de burger is zelf verantwoordelijk voor een bij zijn persoonlijke (gezondheids)situatie passende inrichting van de woning. Te denken valt aan: gladde vloeren, tapijten, sanering.
- alleen in specifieke situaties kan meerzorg geïndiceerd worden. Indien noodzakelijk zal een medisch onderzoek duidelijkheid geven over de noodzaak tot meerzorg.

Indirecte tijd

De indirecte tijd maakt standaard integraal onderdeel uit van de normtijden zoals genoemd bij de verschillende onderdelen hulp bij het huishouden. Het gaat dan om de tijd die de huishoudelijke hulp per bezoek nodig heeft voor aankomst en vertrek, het pakken en opruimen van schoonmaakspullen, administratie bij de cliënt en sociale interactie met de cliënt. Hierbij gaat het om de tijd dat de hulp in de woning van de cliënt aanwezig is, en niet om de reistijd.

Boodschappen doen

Omschrijving

boodschappenlijstje opstellen en/of bestellen
boodschappen inkopen (in uitzonderlijke situatie)
boodschappen opruimen

Normtijd

Boodschappenlijstje opstellen en/of bestellen	10 minuten per week
Boodschappen inkopen (alleen in uitzonderlijke situatie)	40 minuten per week
Boodschappen opruimen	10 minuten per week

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

De boodschappenservice/boodschappenbus is algemeen gebruikelijk en voorhanden. Daarom wordt het boodschappen inkopen niet geïndiceerd (op uitzonderlijke situaties na, zie paragraaf 2.1.2.). Indien sprake is van regieproblematiek of dusdanige (fysieke) beperkingen waardoor de burger niet in staat is om zelf een boodschappenlijst op te stellen, eventueel door te bellen/mailen en om de boodschappen op te ruimen, kan dit geïndiceerd worden.

Broodmaaltijd

Omschrijving

tafel dekken
eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel en 1 in de koelkast)
afruimen
afwassen of vaatwasser in/uitruimen

Normtijd

20 minuten, 1x per dag

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

Geen

Warme maaltijd

Omschrijving

maaltijd opwarmen OF warme maaltijd bereiden/koken
tafel dekken
eten en drinken klaarzetten
afruimen
afwassen/vaatwasser in/uitruimen

Normtijd

Maaltijd opwarmen	20 minuten, 1x per dag
Bereiden/koken van warme maaltijd (uitzonderlijke situaties)	30 minuten, 1x 2 dagen

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

Maaltijdservice, kant en klaar-maaltijden etc. gelden als voorliggende voorzieningen.

Licht huishoudelijk werk

Omschrijving

stof afnemen/raggen
bedden opmaken
opruimen
afwassen/vaatwasser in- en uitruimen

Normtijd

Volledige overname bij woning met 1 in gebruik zijnde slaapkamer	41 minuten
Voor iedere in gebruik zijnde extra slaapkamer	7 minuten
Overname hoog/laag-taken bij woning met 1 in gebruik zijnde slaapkamer	26 minuten
Voor iedere in gebruik zijnde extra slaapkamer	3 minuten

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

Indien licht huishoudelijk werk én maaltijdvoorziening worden geïndiceerd, dan tijd in mindering brengen (bij licht huishoudelijk werk) omdat afwassen (handmatig of afwasmachine in- en uitruimen) ook opgenomen is bij maaltijdverzorging. Te minderen tijd voor handmatig afwassen is 20 minuten per keer en vaatwasser in- en uitruimen 10 minuten per keer. Indien de cliënt wel in staat is licht huishoudelijk werk te verrichten, maar niet de maaltijdverzorging, dan wordt verwacht dat de cliënt zelf afwas kan voorspoelen.

Zwaar huishoudelijk werk*Omschrijving*

stofzuigen
dweilen
schrobben
sanitair schoonhouden
keuken schoonhouden
bed verschoneren
ramen binnenshuis lappen
opruimen huishoudelijk afval

Normtijd

Volledige overname bij woning met 1 in gebruik zijnde slaapkamer	93 minuten
Voor iedere in gebruik zijnde extra slaapkamer	11 minuten

Factoren meer hulp

Het kan als gevolg van bepaalde problematieken noodzakelijk zijn om meer of intensiever schoon te maken doordat meer vervuiling optreedt. Bijvoorbeeld als gevolg van rolstoelgebruik, ernstige incontinentie, overmatig zweten, ernstige tremors. Of dat de woning extra goed/vaak schoongemaakt dient te worden. Bijvoorbeeld als gevolg van allergie, astma, longemfyseem, COPD. In dit geval moet de woning gesaneerd zijn. Maximaal 1x 30 minuten per week extra

Bijzonderheden

Er wordt geen extra tijd ingezet voor het schoonmaken/onderhouden van algemene/gezamenlijke ruimtes bij een huurwoning. Bewoners kunnen dit namelijk via de woningstichting laten uitvoeren (servicekosten).

Was- en strijkverzorging*Omschrijving*

wasgoed sorteren
behandelen van vlekken
wasgoed in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)
wasmachine leeghalen
sorteren naar droger of waslijn
wasgoed in droger stoppen
droger leeghalen
wasgoed ophangen
wasgoed afhaken
wasgoed opvouwen
wasgoed strijken
wasgoed opbergen

Normtijd

Volledige was- en strijkverzorging	54 minuten per week
Voor iedere extra persoon	9 minuten extra
Volledige wasverzorging (excl. strijken)	34 minuten per week
Voor iedere extra persoon	9 minuten extra
Alleen vouwen/strijken en opbergen:	35 minuten per week
Voor iedere extra persoon	3 minuten extra
Alleen vouwen en opbergen	15 minuten per week
Voor iedere extra persoon	3 minuten extra
Alleen strijken (zeer uitzonderlijk) (voor zowel één- als meerpersoonshuishoudens)	20 minuten per week
Alleen verzorging van grote stukken was (wassen-drogen-vouwen-opbergen)	15 minuten per week

Factoren meer hulp

Aanwezigheid kind (< 18 jaar)	15 minuten per kind
-------------------------------	---------------------

Bedlegerigheid	15 minuten per week
Extra bewassing t.g.v. overmatige transpiratie, incontinentie, speekselverlies, besmetting Norovirus, chemobehandelingen etc.	15 minuten per week

Bijzonderheden

In principe vindt geen compensatie plaats voor strijken. Wat betreft de kleding wordt uitgegaan van een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van de keuze van kleding, die in principe niet hoeft te worden gestreken. Kreukvrije kleding en het gebruik van een wasdroger worden als algemeen gebruikelijk en dus als voorliggend beschouwd.

Het plaatsen van de wasmachine op een sokkel wordt als voorliggende voorziening gezien als er beperkingen in het bukken zijn. Ook een wasdroger wordt als voorliggende voorziening gezien wanneer belemmeringen worden ondervonden in het kunnen drogen van het wasgoed (bijv. ophangen en afhalen van het wasgoed).

Dagelijkse organisatie van het huishouden

Omschrijving

organisatie van huishoudelijke activiteiten
plannen en beheren van middelen m.b.t. het huishouden

Normtijd

30 minuten per week

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

Geen

Advies, instructie en voorlichting

Omschrijving

instructie in omgang met (technische) hulpmiddelen
instructie in uitvoer van huishoudelijke taken
(boodschappen doen, maaltijden bereiden, licht huishoudelijk werk, zwaar huishoudelijk werk, wasverzorging en dagelijkse organisatie van het huishouden)

Normtijd

Aanleren van activiteiten gericht huishoudelijke taken 60 minuten per week

Aanleren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden 30 minuten per week

NB: Dit komt bovenop de normtijd die geldt voor overname van de activiteit

Factoren meer hulp

Geen

Bijzonderheden

Maximale duur is 6 weken

Verzorging en/of tijdelijke opvang van kinderen

Omschrijving

Het gaat hierbij om een ouder die ten gevolge van beperkingen tijdelijk niet in staat is de verzorging en/of opvang van gezonde kinderen uit te voeren.

Denk daarbij aan de persoonlijke verzorging, begeleiding en opvoedingsactiviteiten.

Voor uitgebreide toelichting zie paragraaf 3.2

Normtijd

Voor kinderen tot 7 jaar geldt:

Naar bed brengen 10 minuten per keer per kind

Uit bed halen 10 minuten per keer per kind

Wassen en kleden 30 minuten per keer per kind

Eten en/of drinken geven 20 minuten per broodmaaltijd

25 minuten per warme maaltijd

Babyvoeding (flesje geven) 20 minuten per keer per kind

Luier verschonen 10 minuten per keer per kind

Naar school/kinderdagverblijf/peuterspeelzaal brengen 15 minuten per keer per gezin

Factoren meer hulp

Indien opvang noodzakelijk is tot 40 uur per week, max. 3 maanden

Gedragsproblematiek bij kinderen Nader te bepalen

Gezondheidssituatie / functioneren kinderen / huisgenoten Nader te bepalen

Bijzonderheden

Er dient eerst onderzocht te worden of sprake is van specifieke voorliggende voorzieningen voor opvang, zoals: zorgverlof, crèche, kinderopvang, buitenschoolse/tussenschoolse opvang, gastouder etc.

Indien voorliggende voorzieningen/sociaal netwerk/mantelzorger(s) geen oplossing kunnen bieden, kan het bij eventuele tijdelijke opvang gaan om die tijden dat de partner vanwege werkzaamheden niet thuis is. Dat kan dus gaan om maximaal 40 uur, bij een 40-urige werkweek, plus de noodzakelijke reistijden.

Voerendaal, 23 januari 2018

*BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN VOERENDAAL,
de secretaris, de burgemeester,
H.H.M. Timmermans W. Houben*

Tabel 1: Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis

Schoon en leefbaar huis		Woonruimten				
		Woonkamer	Slaapkamer(s)	Kuiken	Badkamer en toilet	Hall
Afneemen nat en droog		<ul style="list-style-type: none"> Stof afneemen laag/midden/hoog incl. tachtakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Zitmeubels afneemen (droog/nat) Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afneemen laag/midden/hoog incl. tachtakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen 	<ul style="list-style-type: none"> Stof afneemen laag/midden/hoog incl. tachtakken en luchtfilter Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten Radiatoren reinigen
Stofzuigen en dweilen		<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen Trap stofzuigen (binnenruimte) 	<ul style="list-style-type: none"> Stofzuigen Dweilen Trap stofzuigen (binnenruimte)
Ramen en gordijnen		<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen/luaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen/luaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen/luaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen/luaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen 	<ul style="list-style-type: none"> Gordijnen wassen Lamellen/luaflex reiniging Ramen binnenzijde wassen
Bed verschonen			<ul style="list-style-type: none"> Bed verschonen Matras draaien 			
Kuiken schoonmaken				<ul style="list-style-type: none"> Kuizenblok en -apparaat (buitenzijde) incl. afwassen Afval opruimen Kuizenkastjes (binnenzijde) Koelkast (binnenzijde) Oven/magnetron Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooib) Afzuigkap reinigen (binnenzijde) Bovenkast kuizenkastjes Tegelwand (los van kuizenblok) 		
Sanitair schoonmaken					<ul style="list-style-type: none"> Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dweilen) Toilet schoonmaken Tegelwand badkamer afneemen 	
Opruimen		<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 	<ul style="list-style-type: none"> Opruimen 			

Categorie schoonmaakactiviteiten

Tabel 2: Frequenties schoon en leefbaar houden van het huis (basisactiviteiten)

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen	1x per week
	Sanitair 	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)
Toilet schoonmaken		1 x per week
Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 3: Frequenties schoon en leefbaar houden van het huis (incidentele activiteit)

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooid)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Tabel 4: Normtijd per week per schoonmaakcategorie en per woonruimte

Categorie schoonmaakactiviteiten	Woonruimten								Totaal
	Tijd in minuten per week	Woonkamer (en andere kamers)	Slaapkamer(s)	Koeken	Badkamer en toilet	Hal	Indirecte tijd bij de cliënt	Totaal	
Afnemen nat en droog		15,2	6,7	0,1		5,7		27,8	
Stofzuigen en dweilen		12,7	5,6	6,3		6,0		30,5	
Ramen en gordijnen		1,2	1,2	0,6	0,1			3,1	
Bed verschoonen			4,2					4,2	
Koeken schoonmaken				27,7				27,7	
Sanitair schoonmaken					18,3			18,3	
Opruimen		0,3	0,1					0,4	
Indirecte tijd bij de cliënt								21,9	
Totaal*		29,4	17,8	34,6	18,5	11,7	21,9	134	
Waarvan licht midden								15	
Waarvan licht laag/hooog								26	
Waarvan zwaar								93	

Tabel 5: Activiteiten en frequenties voor de wasverzorging

Activiteit	Frequenties*	
	Wasgoed sorteren	1x per week
	Behandelen van vlekken	5x per 2 weken (indien nodig)
	Was in de wasmachine stoppen (incl. wasmachine aanzetten)	5x per 2 weken
	Wasmachine leeghalen	5x per 2 weken
	Sorteren naar droger of waslijn	5x per 2 weken
	Was in de droger stoppen	5x per 2 weken
	Droger leeghalen	5x per 2 weken
	Was ophangen	5x per 2 weken
	Was afhalen	5x per 2 weken
	Was opvouwen	5x per 2 weken
	Was strijken	1x per week
	Was opbergen/opruimen	5x per 2 weken

Tabel 6: Normtijden voor de wasverzorging

Activiteit	Normtijd (min per week)	Normtijd (min per was)	
	Wasgoed sorteren	1,8	0,7
	Was in machine stoppen (evt. vlekken behandelen)	3,7	1,5
	Machine aanzetten (incl. wasmiddel)		
	Was uit de machine halen	3,8	1,5
	Sorteren naar droger of waslijn	3,1	1,2
	In de droger stoppen	1,4	0,6
	Uit de droger halen	1,0	0,4
	Ophangen aan de waslijn	8,0	3,2
	Afhalen van de waslijn	1,3	0,5
	Opvouwen	13,7	5,5
	Opbergen	4,9	2,0
	Strijken	19,8	-

Tabel 7: Activiteiten, frequenties en normtijden voor de boodschappen

Onderdeel	Activiteit	Frequentie	Tijdbesteding (min)
Boodschappen 	Het opstellen van boodschappenlijst	1x per week	6,5
	Het doen van de boodschappen	1x per week	39,5
	Het opruimen van de boodschappen	1x per week	4,9

Tabel 8: Activiteiten, frequenties en normtijden voor de maaltijden

Onderdeel	Activiteit	Frequentie	Tijdbesteding (min)
Maaltijden 	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen	1x per dag	15 min
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen	1x per dag	15 min
	Indirecte tijd per bezoek	1x per bezoek	5 min

Tabel 9: Activiteiten en normtijden voor advies, instructie en voorlichting

Onderdeel	Activiteit	Tijdbesteding (min/week)
Advies, instructie en voorlichting	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de was-verzorging	60 min
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden	30 min

Tabel 10: Activiteiten voor verzorgen van minderjarige kinderen

Onderdeel	Activiteit
Verzorgen van minderjarige kinderen	Was verzorgen
	Kamers opruimen
	Eten maken
	Tasjes school
	Aankleden
	Wassen
	Eten geven
	Structuur bieden
	Meer tijd huishoudelijke taken
	Brengen naar school/crèche
	Naar bed brengen
	Afstemming met andere hulp/informele zorg
	Afstemming/sociaal contact (aankomst, vertrek, administratie, contact met cliënt)